

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวิถีชีวิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในเส้นทางอารยธรรมล้านนา” มีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อสำรวจและประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวิถีชีวิตในเส้นทางอารยธรรมล้านนา อีกทั้งเพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวิถีชีวิตเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในเส้นทางท่องเที่ยวในเส้นทางอารยธรรมล้านนา รวมไปถึงเพื่อจัดทำโปรแกรมเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวิถีชีวิตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในเส้นทางท่องเที่ยวในเส้นทางอารยธรรมล้านนา

ซึ่งดำเนินการศึกษาวิจัยการท่องเที่ยวด้านประเพณีและวิถีชีวิตในเส้นทางอารยธรรมล้านนา ในกลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาภาคเหนือ ประกอบด้วย 5 จังหวัดกลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน และจังหวัดพะเยา โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่น ในการศึกษาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ได้แก่ สินค้าทางการท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และบริการทางการท่องเที่ยว เครื่องมือในการทำวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบการสนทนากลุ่ม อีกทั้งทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อทำความเข้าใจในปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์ของการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมเชิงประเพณีและวิถีชีวิตในจังหวัดลำพูนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ขณะที่อีก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำปาง และจังหวัดพะเยาอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมเชิงประเพณีและวิถีชีวิตในพื้นที่อารยธรรมล้านนา ทำได้ดังนี้ 1) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของประเพณีและวิถีชีวิตโดยการนำเสนออัตลักษณ์ที่โดดเด่นแตกต่าง (Differentiation) และค้ำค้ำกับการท่องเที่ยว 2) การพัฒนามูลค่าเพิ่มโดยการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวิถีชีวิต 3) การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการท่องเที่ยววัฒนธรรมในเส้นทางอารยธรรมล้านนา 4) การเพิ่มมูลค่าด้วยการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ 5) การเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวในระยะยาว โดยการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน 6) การสร้างทีมจากคนรุ่นใหม่เพื่อร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมทางประเพณี และวิถีชีวิต ขณะที่เส้นทางท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมเชิงประเพณีและวิถีชีวิตในพื้นที่อารยธรรมล้านนาสามารถจัดแบ่งออกได้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวสักการะพระธาตุ และเส้นทางท่องเที่ยวประทับใจวิถีชีวิตล้านนา

Abstract

The objectives of research project “ Tourism Product Development of Lifestyle and Traditional Culture for Increasing Added Value in Lan Na Civilization Route” were to study the current situation and evaluate the situation of tourism of Lifestyle and Traditional Culture in Lan Na Civilization Route and develop guidelines of promoting and Tourism Product Development of Lifestyle and Traditional Culture in Lan Na Civilization Route. The research also attempted to develop a cultural tourism programs of Lifestyle and Traditional Culture in Lanna Civilization Route.

This research conducted within Lan Na Civilization area including five provinces; Chiang Mai, Chiang Rai, Lampang, Lamphun and Phayao. The sample was stakeholders in tourism sector - public organizations, private sector, tourism entrepreneurs and local people. The tourism product can be defined as tourism goods, tourism activities and services. Research instruments were interview form (semi-structured interview) and also focus group including studying a secondary data and applying non-participant observation to provide deep understanding.

The result has been found that the level of cultural tourism situation of Lifestyle and Traditional Culture in Chiang Mai, Chiang Rai, Lampang and Phayao were very good. Furthermore, the level of cultural tourism situation of Lifestyle and Traditional Culture in Lamphun presented excellence. The guidelines of Tourism Product Development of Lifestyle and Traditional Culture are as followed; increasing added value by a unique and different identity and value of tourism. 2) Readiness preparation of tourism management 3) Infrastructure development to serve the tourism based on lifestyle and traditional culture. 4) Promoting tourism innovation and creativity 5) Building of responsivity of sustainable tourism and lastly, motivation the next generation to support tourism product development of lifestyle and traditional culture. Moreover, the route tourism development of lifestyle and traditional culture shows that the route of respect to holy pagoda and the route of local lifestyles.